

Raadsvoorstel

Commissievergadering	: Ruimte
Titel	: Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030
Portefeuillehouder/Teamleider	: Lisa Edema/Walter Buijs
Extern zaak ID (zaakcode)	: 0085252055

Datum collegevergadering

2 december 2025.

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van het Eindverslag Inspraakreacties en de daarin opgenomen reactie op de ontvangen inspraakreacties en de ambtelijke aanpassingen.
2. In te stemmen met het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030.

Openbaar

Ja, passief via openbaar verslag.

Inleiding

Voor het onderwerp duurzaamheid werken we met een programma en een programmaplan. Het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030 (hierna programma Duurzaamheid) is het eerste (vrijwillige¹) programma onder de Omgevingswet binnen de gemeente Ooststellingwerf. Op 23 september 2025 heeft uw raad besloten om het concept programma Duurzaamheid zes weken ter inzage te leggen voor inspraak. De inspraakreacties hebben geleid tot wijzigingen in het programmaplan en er zijn een aantal ambtelijke aanpassingen doorgevoerd. Wij vragen u om kennis te nemen van het Eindverslag Inspraakreacties (bijlage 1) en in te stemmen met het gewijzigde Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030 (bijlage 2).

Argumenten

1.1. Er zijn inspraakreacties ingediend waarop het college een reactie geeft.

Van 30 september 2025 tot en met 10 november 2025 lag het programma Duurzaamheid ter inzage voor inspraak. In deze periode had iedereen de mogelijkheid om op het programma te reageren. Er zijn tien reacties binnengekomen die in het Eindverslag inspraakreacties zijn beantwoord.

De inspraakreacties hebben geleid tot wijzigingen in het programma Duurzaamheid. Een overzicht van de inspraakreacties en de daaruit volgende aanpassingen leest u terug in het Eindverslag inspraakreacties, paragraaf 4.

¹ Een programma onder de Omgevingswet bevat voor een of meerdere onderdelen van de fysieke leefomgeving:

- a. een uitwerking van het te voeren beleid voor de ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming of het behoud daarvan,
- b. maatregelen om aan een of meer omgevingswaarden te voldoen of een of meer andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te bereiken.

Elke uitwerking van beleid, die voldoet aan deze inhoudelijke voorwaarden is een programma onder de Omgevingswet. Onder de Omgevingswet zijn er verplichte en niet-verplichte programma's. Het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030 is een niet-verplicht programma, ook wel vrijwillig programma genoemd.

1.2. We stellen een aantal ambtelijke aanpassingen voor.

Er zijn ambtelijke aanpassingen (technische en/of redactionele aanpassingen of actualisatie van gegevens) in het programma Duurzaamheid doorgevoerd. Een overzicht van de ambtelijke aanpassingen is opgenomen in paragraaf 5 van het Eindverslag Inspraakreacties.

2.1. Op deze manier kan uw raad invloed uitoefenen op het programma en heeft u de mogelijkheid tot het indienen van moties en/of amendementen.

De Omgevingswet schrijft voor dat het college van burgemeester en wethouders programma's vaststelt. Het college moet bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden rekening houden met de taken en bevoegdheden van de gemeenteraad. Zo nodig stemt het college af met de raad.

Voordat wij het programma Duurzaamheid vaststellen, willen wij het programma Duurzaamheid graag met u bespreken. Wij vinden het belangrijk om de wensen van uw raad te verwerken in het programma voordat het wordt vastgesteld. Daarom leggen wij het programma Duurzaamheid ter instemming aan u voor. Zo kan uw raad het programmaplan met het college bespreken, met de mogelijkheid om moties en/of amendementen in te dienen. Eventueel door uw raad gewenste aanpassingen aan het programma, worden voor de vaststelling van het programma door het college verwerkt.

Kanttekeningen

2.1. Het programma Duurzaamheid staat niet op zichzelf en om de doelstellingen te halen is samenwerking met verschillende teams van de gemeente nodig.

Duurzaamheid is een breed onderwerp dat verschillende beleidsvelden raakt. In het programma hebben we inzichtelijk gemaakt met welke beleidsvelden we samenwerken in de uitvoering. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de acties is dus over meerdere beleidsvelden en budgetten verdeeld. Een integrale en gezamenlijke aanpak is daarom belangrijk. Vanuit het programma Duurzaamheid sturen, coördineren en bewaken we de uitvoering. We zoeken de samenwerking en verbinding met de andere teams van de gemeente. Via de planning en control cyclus monitoren we de voortgang van de uitvoering.

2.2. Voor de uitvoering van de plannen binnen het programma Duurzaamheid is meer budget nodig dan het beschikbare gemeentelijke structurele en incidentele budget.

Naast een gemeentelijk structureel budget (€ 170.000 per jaar) en een incidenteel budget (€ 250.000 per jaar tot en met 2026), wordt voor het programma Duurzaamheid gebruik gemaakt van diverse specifieke uitkeringen van het Rijk. Zo wordt een groot deel van de personele inzet voor het programma Duurzaamheid gedekt uit de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Wij kunnen nu nog niet voorzien welke eventuele aanvullende specifieke uitkeringen er de komende jaren beschikbaar komen. We blijven de berichtgeving volgen, zodat we op tijd kunnen anticiperen op eventuele financiële consequenties voor de uitvoering van het programma Duurzaamheid.

Financiële toelichting

Alle op dit moment beschikbare budgetten voor de komende jaren voor de uitvoering van het programma Duurzaamheid zijn verwerkt in het financieel overzicht in bijlage 3. Het structurele budget voor het totale programma Duurzaamheid bedraagt € 170.000 per jaar. Voor de korte termijn is er een aanvullend incidenteel budget van € 250.000 per jaar (tot en met 2026) en zijn er diverse specifieke uitkeringen vanuit het Rijk beschikbaar. Voor een verdere toelichting verwijzen wij u naar het hoofdstuk Financieel kader en risico's in bijlage 2 en het daarbij behorende financieel overzicht in bijlage 3 (ook toegevoegd in de bijlagen van het programma Duurzaamheid).

Sustainable Development Goals (SDG's)

SDG 13 Klimaatactie staat centraal in het programma Duurzaamheid. SDG 13 gaat over actie nemen om klimaatverandering en haar impact te bestrijden. Met de thema's in het programmaplan 2026-2030 werken we aan dit doel. Daarnaast werken we ook aan andere SDG's. In het hoofdstuk SDG's en uitgangspunten lange termijn staat een totaaloverzicht van de SDG's per thema.



Inwonersparticipatie

- De Adviesraad Sociaal Domein heeft meegedacht in het proces van totstandkoming van het programmaplan, specifiek voor het thema Sociale duurzaamheid, en is om een formeel advies gevraagd. Op 19 juni is een positief advies van de Adviesraad ontvangen. De Adviesraad staat positief tegenover het geschetste beleid voor het thema Sociale duurzaamheid in het programma en zij geven een aantal aandachtspunten mee. In bijlage 9 van het programmaplan leest u het advies van de Adviesraad en onze reactie daarop terug.
- Naast de Adviesraad Sociaal Domein is aan een aantal samenwerkingsorganisaties in mei 2025 de mogelijkheid gegeven om te reageren op het conceptplan. ELAN Zuidoost Friesland en energiecoöperatie De Eendracht hebben hier gebruik van gemaakt. De reacties zijn verwerkt in bijlage 9 van het programmaplan.
- Tijdens de open dag van de gemeente op 24 mei 2025 is aan inwoners gevraagd welke van de zes thema's als eerste opgepakt moet worden. In totaal hebben 43 inwoners gestemd, waarvan de meerderheid (22 stemmen) op het thema Sociale duurzaamheid. Daarnaast is tijdens de open dag aan inwoners gevraagd wat zij belangrijk vinden voor de toekomst van de kinderen in Ooststellingwerf. In totaal hebben 66 inwoners (waaronder ook een groot aantal kinderen) de vraag beantwoord. In bijlage 10 van het programmaplan zijn alle wensen terug te vinden. Wat opvalt is dat buitenspelen, groen/natuur en naar school kunnen het vaakst worden genoemd.
- Op 23 september 2025 heeft uw raad besloten om het programmaplan zes weken ter inzage te leggen voor inspraak. De inspraakperiode liep van 30 september 2025 tot en met 10 november 2025. De mogelijkheid tot inspraak is (herhaaldelijk) gecommuniceerd via de publicatiepagina van de Nieuw Ooststellingwerf, de gemeentelijke sociale media kanalen en website. Daarnaast zijn keten-/samenwerkingspartners actief gemaild om hen te attenderen op de inspraakmogelijkheid. De inspraakreacties en onze reactie daarop zijn verwerkt in het Eindverslag Inspraakreacties (bijlage 1).
- In de uitvoering van het programmaplan betrekken we onze inwoners en keten-/samenwerkingspartners. In het programmaplan hebben we in de tabellen onder het kopje 'wat gaan we doen' een kolom opgenomen 'samenwerking extern'. In deze kolom staan de samenwerkingspartners die we willen betrekken bij de uitwerking van de acties. Naar aanleiding van reacties in de inspraakperiode is dit verder aangescherpt.

Een volledig overzicht van de totstandkoming van het programmaplan inclusief de participatie is opgenomen in bijlage 2 van het programmaplan.

Publicatie voor bekendmaking

De gemeenteraad van gemeente Ooststellingwerf neemt kennis van het Eindverslag Inspraakreacties en stemt in met het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030.

Vervolg

Planning & communicatie

- Na besluitvorming door uw raad wordt het programma Duurzaamheid ter vaststelling voorgelegd aan het college.
- Na vaststelling door het college wordt uw raad door middel van een raadsmededeling geïnformeerd.
- Na vaststelling door het college ontvangen de insprekers een schriftelijke inhoudelijke reactie en een afschrift van het Eindverslag inspraakreacties.
- Na vaststelling van het programma Duurzaamheid stellen we voor de drie nieuwe thema's uitvoeringsplannen op: Biodiversiteit, Sociale duurzaamheid en Duurzaam landelijk gebied. Voor de drie bestaande thema's Energietransitie, Klimaatadaptatie en Circulaire samenleving gaan we verder met de uitvoering van de eerder vastgestelde uitvoeringsplannen.

Evaluatie

De voortgang van de uitvoering van het programma Duurzaamheid monitoren we via de planning en control cyclus. Aan het einde van de beleidsperiode stellen we op basis van de meetbare doelen een evaluatie van het programma op.

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen

1. Eindverslag inspraakreacties
2. Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030
3. Financieel overzicht

Geheime stukken

Niet van toepassing.

Extern zaak ID (zaakcode) : 0085252055

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 2 december 2025;

gelet op artikel 3.4 Omgevingswet, artikel 10.8 Omgevingsbesluit en de Verordening inwonersparticipatie en inspraak Ooststellingwerf 2023;

Besluit

1. Kennis te nemen van het Eindverslag Inspraakreacties en de daarin opgenomen reactie op de ontvangen inspraakreacties en de ambtelijke aanpassingen.
2. In te stemmen met het Programma Duurzaam Ooststellingwerf 2026-2030.

Besloten in de openbare vergadering van 27 januari 2026

, griffier.

, voorzitter.